

Jus Canonicum Practice Explicatum, Seu Decisiones Casuum

Ad Singulos Decretalium Gregorii Papæ IX. Titulos, & ad consuetum
Referendi modum accommodatæ. Opus Novum

Complectens alteram Decretalium medietatem, videlicet nonaginta duos
Titulos, à Titulo XX. libri III. de Feudis usque ad finem

Pichler, Vitus

Ingolstadii, 1734

Decisio CLIII. De Religioso, diu extra Monasterium vagante, ac dein ad
Hæreticos abeunte, & demum deficiente à Fide.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62204](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62204)

par est. Adhuc falsus est, appellationes à Papa ad Concilium in Gallia velut regulam quandam esse stabilitas, præsertim eas, quæ sunt in materia dogmatica, ut patet ex dictis.

Jam tuo judicio, benigne & indifferens Lector Religionis Catholice assecla sincere, penitus relinquo, an hujusmodi Appellantes habere velis pro Schismaticis, vel pro Hæreticis, vel pro Rebellibus & Excommunicatis, vel præcisè pro pernicio-

sis Reipublicæ Christianæ perturbatoribus, vel pro quibuscunque aliis, modò non excuses à gravissimo peccato, summum Scandalum, & ingentem animorum perniciem invente. Mihi à censuris abstinendum est. Scio tamen, hujusmodi appellationem contra Jus Divinum & Ecclesiasticum, contra Religionis Catholice tranquillitatem, multorum malorum causam, atque ideo gravissimum esse peccatum.

TITULUS IX.

De Apostatis & Reiterantibus Baptisma.

DECISIO CLIII.

De Religioso, diu extra Monasterium vagante, ac demum ad Hæreticos abeunte, & demum deficiente à Fide.

SPECIES FACTI.

VENIT aliquando ad me Religiosus, qui mihi recensuit, quòd ob similitates, quas habuit cum duobus ex sui Monasterii membris se se identem persequentibus, sine licentia à Superioribus petita ac obtenta discesserit à suo monasterio, & jam ultra duos annos, retento tamen semper

(R. P. Pichler Decif. T. 2.)

habitu suæ Religionis, ac paratus, uti dicebat, redire, si cessaturæ vexationis spes affulgeret, moretur extra Monasterium, & quidem non clàm, sed apertè in provincia, sæpius invisens suos tum amicos tum consanguineos, à quibus etiam alimenta perciperet. Sed post aliquod longioris

* I

gioris temporis intervallum penitus disparuit, & in loca Hæreticorum delatus etiam Fidem Catholicam deseruit. De hoc homine quæritur. 1. An, quamdiu retento habitu inter Ca-

tholicos versatus est, pro apostata habendus, ac à Superiore revocandus fuisset ad Monasterium? 2. Quo modo mitiori post apostasiam à Fide juvari posset?

QUÆSTIO I.

An Religiosus, ultra biennium sine licentia Superioris vagans extra Monasterium retento habitu, sit verus Apostata à Religione, & à Superiore retrahendus?

AD primam partem quæstionis respondet Sanch. l. 6. Mor. c. 8. n. 2. cum Cajetan. Ricciulo, Sylv. Azor. Less. Palao &c. non esse habendum pro vero Apostata à Religione, adeoque pœnis Apostatarum (ut est excommunicatio, infamia, irregularitas, privatio privilegiorum Ordinis, atque in plerisque Ordinibus incarcerationio) obnoxio, sed solum pro fugitivo. 1. Quia iste Religiosus egressus, & moratus est extra Monasterium diu quidem, at cum animo redeundi: ergo non omnino tunc excusserat jugum Religionis, nec Institutum perpetuò deseruerat. 2. Quia retinuit habitum: qui enim non abiecit habitum, non est verus apostata, ut docet Navar. ad h. t. consil. 10. Chalderinus cons. 1. de Apostatis Graffis p. 1. decif. lib. 3. c. 26. n. 10.

At ego respondeo, habendum (saltem pro foro externo) pro vero apostata, & pœnis apostatarum obnoxio, saltem nisi sufficienter pro-

baverit, sibi animum redeundi ad Religionem semper fuisse. Suar. to. 4. de Relig. tr. 8. l. 3. c. 1. n. 21. & c. 2. n. 14. Alcan. Tambur. to. 1. de Jure Abb. d. 8. q. 1. n. 13. Gonzal. ad h. t. c. 6. cum Theoph. Gibalino &c. Ratio sumitur à pari, quia pro vero apostata à Fide habetur, si Christianus à Fide in Christum totaliter deficiat, etsi habeat animum redeundi, item Clericus habetur pro vero Apostata ab Ordine, qui in Sacris constitutus dimisso habitu seculariter vivit, cui habeat animum reassumendi habitum & Clericaliter vivendi, si ille, & ille, tanto tempore, nempe per biennium, triennium &c. perseveret in suo delicto; quia uterque merito censetur & præsumitur in eo stabiliter perseverare velle: ergo & Religiosus iste haberi debet pro vero Apostata à Religione, si tanto tempore non redeat, etsi animum redeundi ad Religionem habere se dicat: aliàs Religiosus, qui nomen daret militis, reversurus ad Monasterium post ali-

quot annos, non esset habendus pro vero Apostata, quod nemo facile affirmaverit, qui, ut oportet, discrimen facit inter Apostatam & fugitivum Religiosum. Favet quoque huic opinioni, §. 15. *Inst. de rer. divis.* §. l. 3. §. 2. *ff. de re militar.* Quod retineat habitum, nihil facit ad rem, si revera excutiat jugum Religionis, & extra illam vagetur tanto tempore, quia jam censerit potest vera defectio à suo statu, qui ex natura sua debet esse stabilis; quia, sicut habitus non facit Monachum, c. *porrectum c. ex parte de Regular.* §. c. *consuluit. cui Clerici vel voventes*, ita retentio & conservatio habitus non facit, vel non conservat Religiosum. Dixi, *saltem pro foro externo*; si enim verè retineat animum redeundi, pro foro interno fortè rectius habetur pro fugitivo, quàm pro apostata. *Palao tr. 16. d. 4. p. 16. n. 4. P. Wex. in Arriane p. 5. tr. 3. c. 5. §. 3. n. 19.* quia ipsa, qui aliquando vult redire, non habet animum penitus excutiendi jugum Religionis, quamvis pro foro externo ex diuturnitate temporis habere præsumatur.

Unde in contrarium adducta non urgent. Ad 1. *dist. conf.* ergo re ipsa non omnino excusserat jugum Religionis, nec Institutum perpetuò deseruerat. *C. Conf.* non præsumitur excussisse saltem pro foro externo ob tam longum tempus dilati reditus. *N. Conf.* Ad. 2. habitus nec facit, nec conservat Religiosum, secundum dicta. Navarro, Chalderino,

Graffis opponuntur reliqui DD. communiter nobiscum sentientes. Imò Navarr. *conf. 1. n. 8. ad b. t. edit. Veneta.* clarè tenet nostram sententiam, nec ad *b. t.* habet plura consilia, sed unum duntaxat.

Ad alteram partem quæstionis dico, posse omnino & debere talem Religiosum apostatam, vel etiam fugitivum, à Superioribus revocari, retrahi, & retractum secundum Jura ac Statuta Ordinis puniri. Communis ex *can. quidam Monachi caus. 16. q. 1. can. propositum can. eos, qui caus. 20. q. 3. C. fin. de Regular. c. 5. b. t.* Concordant varia Concilia Particularia, ut Arelatense II. Toletanum IV. Trevirensis, Coloniense &c. & Moguntinum IV. quod *can. 78.* sic ordinat: *de Monachis vagabundis, qui jugum excusserunt, & desertis Monasteriis... in seculo versantur, jubemus, ut hìdiligenter inquirantur, & ad sua Monasteria revocentur, alias per censuræ Ecclesiasticæ pœnas ad suas Regulas, & sub Prælatorum suorum obedientiam retrudicurabimus.* Ratio, ne hujusmodi homines propriæ salutis detrimentum incurrant cum prostitutione etiam Religionis, *c. fin. b. t.* Possunt autem Superiores non solum verbis & litteris revocare, sed etiam injecta manu tales Religiosos capere ac retractare, in quocunque loco & territorio invenerint; quia Religiosi ratione voti obedientiæ personaliter sunt obligati suis Superioribus, & tanquam res propria devincti; quilibet

bet autem potest rem suam, ubicunque illam repererit, vindicare, l. 17. §. differentia ff. de acquir. possess. & cuiuslibet permisum est personaliter sibi obstructum & fugitivum, v.g. servum, cui æquiparatur Religiosus, capere & retractare &c. ubicunque repererit, l. 1. §. perservum ff. eod. l. 2. l. 3. C. de serv. fugit. l. 1. C. ubi de causa status. l. 1. C. ubi de Curialib.

Oppones. Apostata ita sunt noxii & perniciosi Religioni, ut omnes Religiosi meritò gaudere possint, quòd huiusmodi discipuli separati ab eorum consortio degant in sæculo, ideoq; nec requirendi nec retrahendi sunt, ne perturbent disciplinam domesticam, & bonum commune Monasterii labefactent; nam bonum commune præferendum est bono sin-

gulari apostata. Et hinc S. Bonav. in lib. quest. circa Regul. S. Francisci q. 14. de tali Religioso sic loquitur: si Deo permittente talis se ipsum eiecerit, gratia sunt agenda Deo, non quia ille peccavit, sed quia oves suas à pestifera contagione liberavit: utinam abiciatur, qui vos conturbant, scilicet puritatem vestram, pacem, & sanam. Si sermo sit de tantæ malitiæ apostatas, ut perniciosi sint cæteris fratribus, atque ita vivant, ut ob gravia crimina atque incorrigibilitatem à Monasterio, si ibi existerent, ejiciendi essent, fateor, eos non requirendos, non retrahendos esse, atque de hoc casu intelligendum puto S. Bonaventuram: sed talis non est, quo de sermo, noster, vagabundus retento habitu Religiosus.

QUÆSTIO II.

Quo modo mitiori post apostasiam à Fide jurari possit hic Religiosus?

Reviter, duos mihi modos occurrere. Primum suppeditat Monacella in Append. p. 1. fol. 342. n. 3. ubi fert, Apostatas Regulares (nimirum, ut ego intelligo, qui defecerint à Religione tantum, vel etiam à Fide) qui dimisso habitu in terris hæreticorum vagantur, si redire cupiant, ad propriam tamen Religionem, à qua defecerunt, reverti reformident, à Sacra Pœnitentiaria, cui porrigi debent præces, dispensari,

iisque, factò verbò cum Sanctissimo, per Rescriptum indulgeri, ut invento benevolo receptore ad quamcunque aliam Religionem, & aliquando (quamvis rarò) etiam ad non claustralem, transire valeant ex Indulto Generali Innocentii XII. edito 1694. Ut nimirum alliciantur ad reditum in gremium Sanctæ Mariæ Ecclesiæ ac portum salutis inveniant, ut sæpe percipiunt.

Alterum suppeditat Clemens X.

qui ad exemplum Urbani VIII. laudatissimum in Bulla Jubilæi, A. 1675. celebrati singulare Beneficium Regularibus Apostatis concessit his verbis: ut studeamus... pietatis nostræ usque erga Regulares, Professionis suæ desertores, aperire, eosque ad Christi orile, suos videlicet cujuslibet Ordines, extra quos luporum rapacium insidiis, atque periculis expositi miserabiliter vagantur, quantum Divina Benignitas largiri dignabitur, ut ad salutarem vitam normam, quam amplexi fuerant, velut postliminio reversi vota sua Domino reddere studeant, revocare cupientes... auctoritate Apostolica tenore presentium misericorditer indulgemus, ac statuimus, & decernimus, ut Regulares Apostatæ, & Fugitivi, cujuscunque sint Ordinis, tam Mendicantium, quam non mendicantium &c. qui citra montes intra quatuor, ultra Montes vero intra octo menses à publicatione litterarum incipiendo, sua sponte ad suam quisque Religionem redierint, tunc poenarum ipsi propter apostasiam hujusmodi in-

stictarum, vel infligendarum remissionem, atque impunitatem assequantur. Ita tamen, ut debeant à suo quisque respectivè Superiore humiliter petere Absolutionem, & coram eo culpam fateri atque emendationem polliceri: & vice-versa Superior benigne illos teneatur ab hujusmodi poenis absolvere, & paterna charitate complecti. Vid. P. Jobat de Jubilæo c. 6. Appendic. II. qui hanc Bullam recitat, & utilibus quæstionibus illustrat & explicat. Si ergo hujusmodi Jubilæum, in quo dicta clausula ac beneficium pro Regularibus Apostatis continetur, facillima ostenditur ipsis via & complanatur ad redeundum, modò non desint amici, qui miseros de tanta gratia faciant ex Christiana Charitate certiores. Conveniens foret, ut & ipsi Superiores ad eam amplectendam suos filios prodigos paternè invitarent: ad quod fortè ipsos etiam obligat charitas & cura, quam erga suos gerere tenentur.

